

Metodologie 2

Lekce 1

Lenka Slepíčková

Toto je podpůrný vizuální materiál pro přednášku, nikoli její vyčerpávající záznam!

Požadavky k ukončení předmětu

- 1) TEST – povinný, 30 bodů
- 2) PRŮBĚŽNÉ ÚKOLY – nepovinné, 6 bodů

Hranice pro úspěšné absolvování předmětu: 25 bodů

Proč zase metodologie?

Toto je podpůrný vizuální materiál pro přednášku, nikoli její vyčerpávající záznam!

Věda jako sociální aktivita

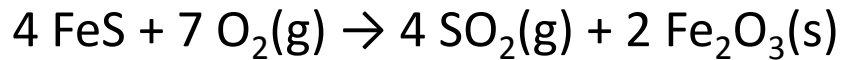
„Kritéria rozlišující to, co je a co není věda, se utvářejí uvnitř jednotlivých společenství vědců.“
(Hendl, 2005, s. 31).

" ... věda je to, co za vědu považují vědci v daném oboru.“ (Disman, 1993, s. 13)

Vědecké zkoumání je

- **Empirické**
- Přinášející zobecňující vysvětlení – **teorie**
-
- Systematické, organizované, plánované
- Respektující pravidla
- Objektivní
- Verifikovatelné a opakovatelné (vědecká tvrzení je možné ověřit a dokázat)
- Otevřené kontrole
- Kumulativní

Přírodní vs. sociální věda

$$a_n = a_1 + (n - 1)d$$

$$s = v \cdot t$$

X

„Jen“

Pravděpodobnostní závěry

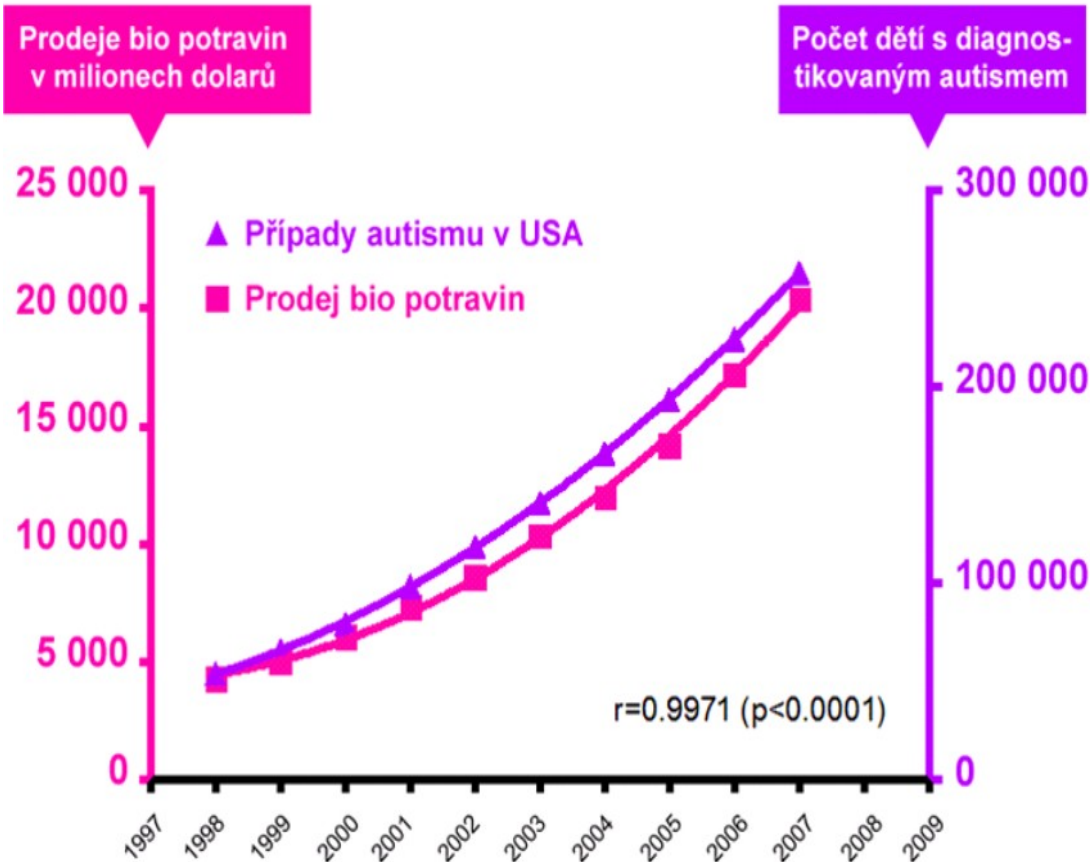
Omezená platnost závěrů

Obtížné nalezení důkazů o kauzalitě (obtížné naplnění podmínek kauzality)

(Disman, 1998:15)

Zvyšování prodeje biopotravin souvisí se zvyšujícím se počtem dětí s autismem

Prodej biopotravin v USA a počet dětí s autismem

Zdroje dat: Ministerstvo školství USA, Organic Trade Association
Autor grafu: jasonp55 (reddit)

Toto je podpůrný vizuální materiál pro přednášku, nikoli její vyčerpávající záznam!

Korelace = statistický vztah mezi proměnnými
Kauzalita = příčinná souvislost mezi proměnnými (je nutné splnit podmínky kauzálního vztahu)

Proč to je ve vědách, zabývajících se člověkem, tak složité?

- **Rozsáhlost přirozených systémů** v soc. vědách (mnoho faktorů, různé typy zkreslení), vždy pracujeme s redukovaným popisem reality. Redukce se týká 4 prvků výzkumu (počtu pozorovaných proměnných, vztahů mezi nimi, časového kontinua na 1 bod, populace na vzorek)
- **Aktér**, který má své motivy, záměry, cíle (subjektivita aktéra)
- **Výzkumník** jako součást zkoumaného světa (subjektivita výzkumníka)
- Většinu jevů nelze zkoumat přímo, ale **zprostředkovaně**
- Nemůžeme **manipulovat s lidmi** nebo na nich činit pokusy

Videa: Blaholíne
nestačí být online, říká
provozovatel ůnikovůch
her

Videa: Ester
Ledeckou thajskůy box
baví, má oběně rěny,
řikě jeji treněr

Zabourěnů v chat
podstoupilo 40 tisěo lidů.
Niděla Životy

Stelete si postel? Měte věc sexu i pŕětel, tvrdě vůzkum

17. zŕŕn 2018

Jako by ostrům řezem dělil spoleěnost na dvě opravdu odlišně skupiny. Jako by to nebyl jen pouhů rěnně něvyk. S těm, zda si rěno stelete, nebo nestelete postel, totiŕ souvisě věš sexuělně ůivot, vaše pŕěce, vaše povahově charakteristiky. Tvrdě to aktuělně vůzkum spoleěnosti Sleepopolis.

Naše rěnně loznicově něvyky o něk pŕozradě věc, neŕ myslěme, tvrdě studie. | foto: Profimedia.cz

Zkoumal rěnně zvyklostě dvou tisěovek Amerěanů a Amerěanek a zjistil, ŕe ůhledně ustěně postelě nebo leda byle zanechanů chuchvalec pŕikrůvek a polstěrů vypovědě o vašem ůivotě věc, neŕ byste řekli. Leokterě zjěstěně nejsou aŕ tak pŕěkvapivě. Tak napŕiklad: ilodě, kteŕi opouštěji postel bez ustěně, podle studie nedodrŕuŕjě silby, ponocujě a rěno ignorujě buděk.

Studie všěk odhalila i neŕekěnějšě souvislostě. Stoupenoě ůhledně urovněnůch loznic bůvajě extrovertě, pŕacujě v technologickůch ůi zdravotnickůch odvětvěch, zatěmco ilodě z opatěně skupiny se rekrutujě z řad introvertů zaměstnanůch v obchodněch a finaněněch oborech. Ti prvěně majě rědi jazz a romantickě filmy a e gusem vaŕit, druŕi děvajě pŕednost rockově muzice a komedim a ěas trěvě spěše u televize neŕ v kuchyně.

Ale nejen to. Ustěně postelě podle vůzkumu svědětě o bohatšěm sexuělněm ůivotu, konkrětně o milostnůch hrětkěch těkrětě tůdně, zatěmco rozhězeně lozni pŕědlo diagnostikuje sex dvěkrět do tůdně, [referuje list New York Post](#). A [server Valdosta Today doděvě](#), ŕe urovněně pŕikrůvky poukazujě na sebevědomou, dobrodruŕnou a spoleěenskou povahu. Opatěnů loznicově modelě na zůběně charakteristik, [zde](#) je

**Štěstnů ůivot
zaruěi spěnek a
sex**

Riklavy

Z 7

Nikon

NOVů
FOTOAPARĀT
MIRRORLESS
NIKON Z 7

DALŠĬ INFORMACE

Komerěně sděleně

Online odhad nemovitostě –
Proděvěte nemovitost? Zkuste
zdarma novů online odhad
cenů nemovitostě!

Nevěte jakou školu vybrat?
Maměnků na eěliminu věm
poradě.

Toto je podpŕrnů vizuělně materiěl pro
pŕedněšku, nikoli jeji vyěerpěvajěcě zěznam!

Hypotéza

Závislá, nezávislá a intervenující proměnná

Pomůže nám experiment?

Experiment = jediná výzkumná metoda, která umí dokázat kauzální vztahy

Výzkumník manipuluje s nezávislou proměnnou (např. metoda výuky, tréninkový plán, léčba, vystavení sledování programu s násilným obsahem, intenzita osvětlení) **a zjišťuje, jaký to má důsledek na závisle proměnnou** (např. množství znalostí, uběhnutá rychlost, zdravotní stav, agresivita, pracovní výkon)

Klasický experiment

1. Náhodné rozdělení do experimentální a kontrolní skupiny (experiment porovnává účinky!)
2. Měření
3. Vystavení experimentální skupiny experimentální proměnné (kontrolované výzkumníkem)
4. Měření – existuje statisticky významný rozdíl mezi skupinami?

DŘÍV JSEM SI MYSLEL,
ŽE KORELACE ZNAMENÁ
KAUZALITU.

PAK JSEM ALE
CHODIL NA STATISTIKU
A UŽ SI TO NEMYSLÍM.

TAKŽE STUDIUM
STATISTIKY TI POMOHLA.

NO, MOŽNÁ.

RANDALL MUNROE, XKCD.COM/522; PŘEKLAD: PAVEL KASÍK, TECHNET

Toto je podpůrný vizuální materiál pro
přednášku, nikoli její vyčerpávající záznam!

Co je to výzkumný problém a kde jej vzít? Příběhy geneze výzkumných problémů Postup od tématu k problému

1. Od „něco o autismu“ ke dvěma návrhům

A.

Specifika pedagogické práce s osobami/žáky s PAS: vzdělávání jako permanentní udržování emoční stability

B.

Dospělý jedinec s PAS jako rébus pro poskytovatele sociálních a zdravotních služeb: Očekávané změny v souvislosti s reformou psychiatrické péče

2. Od „něco o tom, jak psychologové radí“ k
Jak odráží populárně psychologická literatura
současné trendy v rodinných a partnerských
vztazích

3. Od „dobrovolná bezdětnost“ k „Životní dráhy
dobrovolně bezdětných žen: Srovnání vyučených
a vysokoškolaček“

Časté chyby při formulaci výzkumné otázky

1. Na otázku lze odpovědět jen „ano/ne“

Je koncept bazální stimulace využíván pedagogickými pracovníky na základních školách speciálních u žáků s mentálním a kombinovaným postižením?

Může terapie XY zlepšit hybnost a motoriku po traumatu dolních končetin?

2. Není reálné na otázku výzkumem odpovědět

Mohou záporné postoje mladých lidí k osobám s postižením ovlivnit chování budoucích generací?

Proč nejsou obnovitelné zdroje používány ve větším měřítku?

3. Otázka „objevuje Ameriku“

- Navštěvují galerie častěji lidé s vysokoškolským vzděláním, středoškolským vzděláním, nebo lidé vyučení?
- Souvisí dosažené vzdělání dětí se vzděláním rodičů?
- Vyskytuje se stále šikana na našich základních školách?

4. Otázka je etickým nebo politickým problémem

- Měly by být homosexuálním párům umožněny adopce?
- Je správné, aby lidé vstupovali do manželství několikrát za život?
- Proč si dnes nikdo neváží rodiny?
- Mají učitelé používat tělesné tresty?

Domácí úkol

Úkol má dvě části:

- 1) Vymyslete vlastní trojici „Téma, problém, otázka“. Ideálně by se měla vztahovat k některému z témat, které zvažujete/láká vás pro budoucí DP. Tuto trojici vložte do diskusního fóra předmětu v ISu.

Termín: 7. 10.

- 2) Podívejte se na již vložený splněný úkol někoho z kolegů a okomentujte jej – je to srozumitelné? Navazuje na sebe téma, problém a otázka? Je problém zúžením tématu a otázka zúžením problému? Připadá vám to jako problém vhodný ke zkoumání? Neobjevuje se tam nějaká chyba?

Termín: 21. 10.